

DNES

Z domova
Tělo jako dokonalý stroj

Limity neustále posouváme

už zítra v časopise Víkend DNES

Bahno starší než Karel IV.

Začíná nejvýznamnější a největší archeologický průzkum v centru metropole. Hledá se bahno ze ztracených potoků

 Reportáž
Robert Oppelt
 reportér MF DNES

Není archeolog, který by se těšil, až se bude štoupat v blátě. Tentokrát to však bude výjimka. Archeologové věří, že u pražského Masarykova nádraží najdou bahnitě usazeniny starší, než je Nové Město. Doufají, že objeví koryta starých potoků, které tu protékaly dřív, než tu Karel IV. ve 14. století založil novou čtvrť.

Bláto, které tu po nich několik metrů pod povrchem dnešní Prahy zbylo, skrývá totiž netušené poklady.

Po volné ploše mezi nádražím a ulicí Na Florenci, kterou uvolnila demolice starých nádražních skladů, teď pod dozorem archeologů pracují bagry. V polovině měsíce je však definitivně vystřídají vědci.

Reportér MF DNES měl jako první šanci dolů nahlédnout. Tři metry pod dlažbou začne první etapa.

„Výzkum bude postupovat po částech směrem k magistrále,“ ukazuje šéf výzkumu Vojtěch Kašpar ze společnosti Archai Praha. „Ty zdi, co tu vidíte, to jsou ještě zbytky nádražních skladů,“ vysvětluje. I tak podle něj ale už odborníci dávají pozor, co dělníci bourají.

Zchátralé budovy ustupují nové budově, kterou tu za dva roky postaví podle plánů světově známé architektury Zahy Hadid společností Penta.

Od nádraží až k magistrále, ze dvou stran, obklopí jedno z nejstarších nádraží v Česku.

Podle Kašpara archeologové nečekají žádné výrazné nálezy, žádné zapomenuté paláce nebo kostely, ale unikátní nálezy z doby před založením kamenného města.

„Prohlašovala tu křemencová hrana, od Vítkova napříč městem k Vltavě a z ní vyvěraly prameny, které tekly k řece. Po odstranění násypů a navážek souvisejících se stavbou nádraží v polovině 19. století jsme na úrovni sedimentů zaniklého potoka a právě ty hledáme,“ popisuje Kašpar.

Těžko si dnes představit, že na dně dnešní jámy se slévaly dva potoky a k nim se o kus dál přidával viňohradský potok, který napájel vodou hradební příkop.

„Je tu soutok minimálně tří potoků, proto se tu také říká Na Pořiči,“ vysvětluje Kašpar. Vědcům při hledání pomůže i to, že tento kout města nebyl nikdy hustě zastavěn. Co tu bylo před kamenným městem, je předmětem dohadů. Bylo zde několik měšťanských domů, ale to muhle zapomenutému koutu dominovaly zahrady. Skoro venkovskou idylu přerušila až stavba nádraží.

Po stopách starých hradeb
 V bahně plánují archeologové nejdříve hledat archeologický materiál, třeba zlomky keramiky, které jim pomohou spolehlivě datovat, jak jsou sedimenty staré. Zároveň se odeberají vzorky přírodnin, které se prosivají a proplachují. Provádějí se analýzy na pyly.

„Z nich jsme schopni zjistit, co tady rostlo v okolí kdysi a co do potoků napadalo,“ popisuje Kašpar.

Smělé plány. Zapomenutý kout mezi železnici a magistrálou se v budoucnu možná stane jednou z výkladních skříní metropole. Zdroj: 3x PENTA

Díky určení kamínků, které potok na budoucí staveniště přinesl, mohou vědci zjistit, kudy před staletími protékal.

Archeologové budou také hledat, kudy procházely původní gotické hradby Nového Města, které nechal postavit císař Karel IV. Kde přesně nejstarší hradby stály, se totiž neví. O průběhu mladších barokních hradeb představu mají. Část z nich je zasypaná pod stavenišťem. Překvapivě jen půl metru pod povrchem ulice Na Florenci se dochoval cihlami vyzděný lic barokního opevnění.

Zdejší hradby jsou přítom místem, kde se zajímavě potkala stará a nová doba. V roce 1845, když Praha byla ještě pevností, sevřenou opevněním, vzniklo nádraží. Hradbou byla

prolomena brána se šesti tunely, na noc se uzavírala železná vrata.

Pro archeology je výzkum v této části metropole zajímavou příležitostí. „Nové Město byl prostor, který se do roku 1989 moc nezkoumal,“ vysvětluje archeolog Kašpar. Nestavělo se tu, až po revoluci volné plochy začaly zajímat developery a otevřelo se tu velké pole pro archeology. „Není to objevování rytířů, zbraní, pokladů, ale systematické skládání střípků z historie města do nějaké mozaiky poznání vývoje města. Za dvacet let se díky tomu to poznání zásadně proměnilo,“ dodává Kašpar.

Vědci mají na zkoumání parcely zatím času dostatek. „První budovu začneme stavět v roce 2019,“ potvrzuje mluvčí Penty Ivo Mravínec.

Fakta Největší projekt moderní architektury

● První budova v sousedství pražského Masarykova nádraží se má začít stavět v roce 2019, celý plánovaný projekt nejdříve v roce 2025. Investor Penta plánuje investovat přes 6,5 miliardy korun.

● Návrh projektu vznikl v ateliéru Zahy Hadid, která patří k nejvlivnějším a nejoceňovanějším architektům posledních let.

● Nový areál pomyslně rozšíří turisticky atraktivní střed hlavního města. Od nádraží je blízko na náměstí Republiky, do ulice Na Příkopě i k hlavnímu nádraží.

● Rozšíří se prostor před nádražím, o pět metrů bude širší i ulice Na Florenci, kde vznikne nové stromořadí. Na druhé straně budovy přibudou dvě nové koleje nádraží, bude zde končit modernizovaná trať z Kladna a ruzyňského letiště.

Moderna Na místě skladů vyroste architektura slavné Zahy Hadid.

